

Sikkerhetsdatablad

LIP Referencemørtel

Erstatter dato: 21.08.2023

Revisjonsdato: 22.04.2024

Versjon: 1.6.0

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: LIP Referencemørtel**UFI:** X470-E0J2-F00A-RMXY

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Anbefalte bruksområder: Mørtel.
Vennligst se tekniske datablader for nærmere spesifikasjoner.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør

Firma: LIP Norge AS
Adresse: Kanalgate 7
Post nr.: 3263
Sted: Larvik
Land: NORGE
E-post: info@lip.dk
Telefon: +47 33 19 99 16
Faks: +47 33 19 99 17

1.4. Nødtelefonnummer

22 59 13 00 (Giftinformasjonen).

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP-klassifisering: Skin Irrit. 2;H315
Eye Dam. 1;H318**Viktigste skadevirkninger:** Irriterer huden. Gir alvorlig øyeskade. Virker etsende ved blanding.

Sikkerhetsdatablad

LIP Referencemørtel

Erstatter dato: 21.08.2023

Revisjonsdato: 22.04.2024
Versjon: 1.6.0

2.2. Merkingselementer

Piktogrammer

Signalord: Fare**Inneholder****Stoff:** Portlandsement; Kalsiumhydroksid;**Faresetninger**

H315 Irriterer huden.

H318 Gir alvorlig øyeskade.

Sikkerhetssetninger

P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.

P280 Benytt vernehansker/vernebriller/ansiktsskjerm.

P305+351+338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.

P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER/en lege.

Supplerende opplysninger

Inneholder et reduserende stoff som reduserer løselig krom VI. Det reduserende stoffet er aktivt når det lagres på et tørt sted i 12 måneder etter angitt pakkedato. Kromatreduksjonen vil avta ved oppbevaring i fuktige omgivelser, f.eks. på byggeplasser. Åpnet emballasje må lukkes tett etter bruk, og produktet bør brukes opp så snart som mulig.

2.3. Andre farer

PBT/vPvB: Ingen vurdering påkrevet, da produktet kun inneholder uorganiske stoffer. Hormonforstyrrende egenskaper: Ingen kjente.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2. Stoffblandinger

Stoff	CAS nr./ EC nr./ REACH-reg. nr.	Konsentrasjon	Merknader	CLP-klassifisering
a-kvarts	14808-60-7 238-878-4	80 - 90 %	25	
Portlandsement	65997-15-1 266-043-4	5 - 10 %	28	Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 STOT SE 3;H335
Kalsiumhydroksid	1305-62-0 215-137-3 01-2119475151-45	5 - 10 %		Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 STOT SE 3;H335

Se fullstendige H- / EUH-setninger under punkt 16.

25 = Ikke respirabelt

28 = Stoffet er dekket av regulering 1907/2006 / EU, vedlegg XVII angående restriksjoner.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding: Oppsøk frisk luft, skyll munnen med vann og puss nesen grundig. Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.

Sikkerhetsdatablad

LIP Referencemørtel

Erstatter dato: 21.08.2023

Revisjonsdato: 22.04.2024
Versjon: 1.6.0

Svelging:	Skyll munnen grundig og drikk 1-2 glass vann i små slurker. Ved svelging må ikke brekning fremkalles. Oppsøk lege omgående.
Hudkontakt:	Fjern forurensede klær. Vask huden med vann. Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.
Kontakt med øyne:	Åpne øyet godt, fjern eventuelle kontaktlinser og skyll straks med vann (helst øyeglass). Oppsøk lege omgående. Fortsett skyllingen til legen overtar behandlingen.
Generelt:	Når lege oppsøkes, må sikkerhetsdatabladet eller etiketten vises.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Øyekontakt kan gi dype etseskader, smerter, tåreflod og kramper i øyelokkene. Risiko for alvorlig øyeskade med synstap. Innånding av støv kan virke irriterende på de øvre luftveiene. Virker irriterende på huden, kan medføre rødme.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Symptomatisk behandling. Ingen spesiell, øyeblikkelig behandling er nødvendig.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1. Slokkingsmidler

Egnede brannslukkingsmidler: Produktet er ikke direkte brennbart. Velg brannslukningsmidler basert på branntypen i omgivelsene.

Uegnete brannslukkingsmidler: Bruk ikke vannstråle siden det kan spre brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Produktet er ikke direkte brennbart. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.

5.3. Råd til brannmannskaper

Bruk et uavhengig friskluftsapparat med overtrykk sammen med kjemisk vernedrakt bare der personlig kontakt (nærkontakt) er sannsynlig. Hvis det kan gjøres uten fare, fjernes beholdere fra det branntruede området. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For ikke-innsatspersonell: Hold deg motvinds/hold avstand fra kilde. Bruk hansker. Bruk vernebriller hvis det er fare for å få støv i øynene.

For innsatspersonell: I tillegg til ovenstående: Vernetøy anbefales, tilsvarende EN 368, type 3.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Søl må ikke tilføres kloakkavløp og/eller overflatevann.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Søl må feies/samles opp for ev. gjenbruk og overføres til egnede avfallsbeholdere. Bruk vanntåke til å binde støv. Tørk opp mindre utslipp med en klut.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se punkt 8 for type verneutstyr. Se punkt 13 for kassering.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

Sikkerhetsdatablad

LIP Referencemørtel

Erstatter dato: 21.08.2023

Revisjonsdato: 22.04.2024

Versjon: 1.6.0

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Rennende vann og øyeglass må være tilgjengelige. Vask hendene før pauser og før toalettbesøk, og når arbeidet er slutt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforeneligheter

Oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med matvarer, dyrefôr, legemidler o.l. Oppbevares tørt.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ingen.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

Yrkesmessig eksponeringsgrense

Stoffnavn	ppm	mg/m ³	fiber/cm ³	Bemerkninger	Anmerkninger
a-kvarts		0,05		respirabelt støv, Støv som inneholder α-kvarts, kristobalitt og/eller tridymitt vurderes ut fra summasjonsformel. Samtidig må verdiene for sjenerende støv overholdes. For næringene 08 Bryting og bergverksdrift ellers og 42 Anleggsvirksomhet gjelder en grenseverdi lik 0,1 mg/m ³ i en overgangsperiode fram til 1. februar 2022.	G, K
a-kvarts		0,3		totalstøv, Støv som inneholder α-kvarts, kristobalitt og/eller tridymitt vurderes ut fra summasjonsformel. Samtidig må verdiene for sjenerende støv overholdes.	K
Kalsiumhydroksid		1		Respirabelt støv.	E
Kalsiumhydroksid		4		Respirabelt støv.	S
Sjenerende støv		10		Totalstøv. Administrativ norm: Sjenerende støv	

Sikkerhetsdatablad

LIP Referencemørtel

Erstatter dato: 21.08.2023

Revisjonsdato: 22.04.2024

Versjon: 1.6.0

Sjenerende støv	5	Respirabelt støv. Administrativ norm: Sjenerende støv
-----------------	---	---

E = EU har en veiledende grenseverdi for stoffet.

K = Kjemikalier som skal betraktes som kreftfremkallende.

G = EU har fastsatt en bindende grenseverdi for stoffet.

S = Korttidsverdi er en verdi for gjennomsnittskonsentrasjonen av et kjemisk stoff i pustesonen til en arbeidstaker som ikke skal overskrides i en fastsatt referanseperiode. Referanseperioden er 15 minutter hvis ikke annet er oppgitt.

Målemetoder: Samsvaret med yrkeshygieneiske eksponeringsgrenser kan kontrolleres ved hjelp av yrkeshygieneiske målinger.

Rettsgrunnlag: Forskrift om endring i forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier), FOR 2011-12-06 nr 1358. Sist endret ved FOR-2023-12-18-2278.

PNEC

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0				
Eksposering	Verdi	Vurderingsfaktor	Ekstrapoleringsmetode	Merk
PNEC-vann (ferskvann)	0,49 mg/l			
PNEC-vann (sjøvann)	0,32 mg/l			
PNEC-jord	1080 mg/kg			
PNEC STP (behandlingsanlegg for spillvann)	3 mg/l			

DNEL - arbeidere

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0					
Eksposering	Verdi	Vurderingsfaktor	Doseringsdeskriptor	Hovedvirkningsparameter	Merk
Innånding DNEL (akutt eksponering/korttids eksponering – lokale virkninger)	4 mg/m ³				
Innånding DNEL (langtidseksponering – lokale virkninger)	1 mg/m ³				

8.2. Eksposeringskontroll

Egnede tiltak for eksponeringskontroll: Produktet må brukes på steder med god ventilasjon. Bruk verneutstyr som angitt nedenfor.

Personlig verneutstyr, beskyttelse av øyne/ansikt: Bruk vernebriller/ansiktsskjerm. Øyenvern skal samsvare med EN 166/16321.

Personlig verneutstyr, beskyttelse av hud: Bruk overtrekksdrakt med hette.

Personlig verneutstyr, håndvern: Bruk hansker. Materialtype: Plast/ Gummi. Gjennombruddstiden er ikke bestemt for produktet. Skift hansker ofte. Hansker skal samsvare med EN 374. En hanskes egnethet og slitestyrke avhenger av bruken, f.eks. kontaktfrekvens og -varighet, hanskematerialets tykkelse, funksjonalitet og motstandsdyktighet mot kjemikalier. Konsulter alltid hanskeleverandøren.

Personlig verneutstyr, åndedrettsvern: Bruk prosessventilasjon. Hvis dette ikke er mulig, bruk åndedrettsutstyr. Filtertype: P. Åndedrettsvern skal samsvare med en av følgende standarder: EN 136/140/145.

Miljøeksponeringstiltak: Det skal sikres at lokale utslippsbestemmelser overholdes.

Sikkerhetsdatablad

LIP Referencemørtel

Erstatter dato: 21.08.2023

Revisjonsdato: 22.04.2024

Versjon: 1.6.0

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Parameter	Verdi/enhet
Aggregattilstand	Pulver
Farge	Grå
Lukt	Luktfri
Løselighet	Blandbart med følgende: Vann.

Parameter	Verdi/enhet	Anmerkninger
Luktterskel	Ingen data	
Smeltepunkt	Ingen data	
Frysepunkt	Ingen data	
Startkokepunkt og kokepunktintervall	Ingen data	
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ingen data	
Antennelsesgrenser	Ingen data	
Ekspljosjonsgrenser	Ingen data	
Flammepunkt	Ingen data	
Selvantennelsestemperatur		Ikke selvantennende
Nedbrytningstemperatur	Ingen data	
pH (bruksferdig oppløsning)	Ingen data	
pH (konsentrat)	Ingen data	
Kinematisk viskositet	Ingen data	
Viskositet	Ingen data	
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	Ingen data	
Damptrykk	Ingen data	
Tetthet	Ingen data	
Relativ tetthet	Ingen data	
Damptetthet	Ingen data	
Relativ tetthet (sat. luft)	Ingen data	
Spesielle egenskaper	Ingen data	

9.2. Andre opplysninger

Øvrig informasjon: Ingen.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reagerer med følgende under varmeutvikling: Syrer. Innholdet av kromreducerende stoffer vil avta med tiden.

10.2. Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt når det brukes i henhold til leverandørens anvisninger.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Ingen kjente.

10.4. Forhold som skal unngås

Ingen kjente.

10.5. Uforenlige materialer

Syrer.

Sikkerhetsdatablad

LIP Referencemørtel

Erstatter dato: 21.08.2023

Revisjonsdato: 22.04.2024

Versjon: 1.6.0

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen kjente.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008

Akutt toksisitet - oral:

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Rotte	LD50		> 2000 mg/kg		OECD 425	

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Akutt toksisitet - dermal:

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Kanin	LD50		> 2500 mg/kg		OECD 402	

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Akutt toksisitet - innånding: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Etsing/hudirritasjon

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Kanin				Irriterende	OECD 404	

Virker irriterende på huden, kan medføre rødme.

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
				Etsende		

Øyekontakt kan gi dype etseskader, smerter, tåreflod og kramper i øyelokkene. Risiko for alvorlig øyeskade med synstap.

Åndedrettssensibilisering eller hudsensibilisering

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
				Ikke sensibiliserende		

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Kimcellemutagenitet

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Bakterier				Ingen mutagene effekter er observert.	OECD 471	

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Kreftfremkallende egenskaper

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
-----------	----------	------------------	-------	------------	------------	-------

Sikkerhetsdatablad

LIP Referencemørtel

Erstatter dato: 21.08.2023

Revisjonsdato: 22.04.2024
Versjon: 1.6.0

For mennesker				Ingen karsinogene virkninger påvist.		
---------------	--	--	--	--------------------------------------	--	--

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Skadelig for reproduksjonsevnen: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Enkel STOT-eksponering: Innånding av støv kan virke irriterende på de øvre luftveiene. Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Gjentatt STOT-eksponering: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Skadelig for luftveiene: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

11.2. Opplysninger om andre farer

Hormonforstyrrende egenskaper: Ingen kjente.

Andre toksikologiske virkninger: Ingen kjente.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Art(er)	Eksponeringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Fisk			96hLC50	50,6 - 457 mg/l			
Daphnia			48hEC50	49,1 mg/l			
Alge			72hEC50	184,57 mg/l			
Daphnia			14dNOEL	32 mg/l			
Alge			72hNOEC	48 mg/l			

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Ikke forventet å være biologisk nedbrytbar.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Ingen forventet bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord

Herder til en fast, ikke-mobil masse. Testdata foreligger ikke.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Ingen vurdering påkrevet, da produktet kun inneholder uorganiske stoffer.

12.6. Hormonforstyrrende egenskaper

Ingen kjente.

12.7. Andre skadevirkninger

Ingen kjente.

Sikkerhetsdatablad

LIP Referencemørtel

Erstatter dato: 21.08.2023

Revisjonsdato: 22.04.2024

Versjon: 1.6.0

AVSNITT 13: Sluttbehandling

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Unngå utslipp til kloakkavløp eller overflatevann. Hvis dette produktet, slik det er levert, blir avfall, omfattes det av kriteriene for farlig avfall (dir. 2008/98/EU). Utslipp og avfall skal samles inn og oppbevares i lukkede, lekkasjesikre beholdere og leveres på et mottak for farlig avfall.

Størknet sement er ikke-farlig avfall. Kontakt lokale myndigheter for å få anvisninger om avfallshåndtering. Bruk nedenstående kode for avfallsregistrering.

Tom, rensset emballasje bør leveres til gjenbruk. Urenset emballasje kasseres via lokale systemer for avfallshåndtering.

Avfallskategori:

EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 17 01 06* blandinger eller frasorterte fraksjoner av betong, murstein, takstein og keramikk som inneholder farlige stoffer

EAL-kode: 15 02 02* absorbenter, filtreringsmaterialer (herunder oljefiltre som ikke er spesifisert andre steder), tørkekluter og vernetøy som er forurenset av farlige stoffer

Herdet produkt:

EAL-kode: 17 01 07 andre blandinger av betong, murstein, takstein og keramikk enn dem nevnt i 17 01 06

15 02 03 andre absorbenter, filtreringsmaterialer, tørkekluter og vernetøy enn dem nevnt i 15 02 02

AVSNITT 14: Transportopplysninger

14.1. FN-nummer eller ID-nummer: Ikke relevant.

14.2. FN-forsendelsesnavn: Ikke relevant.

14.3. Transportfareklasse(r): Ikke relevant.

14.4. Emballasjegruppe: Ikke relevant.

14.5. Miljøfarer: Ikke relevant.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Ingen.

14.7. Sjøtransport i bulk i henhold til IMO-instrumenter

Ikke relevant.

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Spesielle hensyn: Produktet omfattes av forordning 1907/2006/EF, tillegg XVII (47) angående begrensninger.

Omfattes av:

Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften).

Skal bare brukes mens det vannløselige kromatnivået er lavere enn 2 mg/kg tørr sement.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Øvrig informasjon: Vurdering av kjemikaliesikkerhet er ikke utført.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Sikkerhetsdatablad

LIP Referencemørtel

Erstatter dato: 21.08.2023

Revisjonsdato: 22.04.2024

Versjon: 1.6.0

Versjonslogg og angivelse av endringer

Versjon	Revisjonsdato	Ansvarlig	Endringer
1.6.0	22.04.2024	Bureau Veritas HSE / JOJ	7,8,16

Forkortelser:

PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: Very Persistent and Very Bioaccumulative
STOT: Specific Target Organ Toxicity
PNEC: Predicted No Effect Concentration
DNEL: Derived No Effect Level

Øvrig informasjon:

Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet for og gjelder utelukkende dette produktet. Det er basert på vår nåværende kunnskap, samt de opplysninger leverandøren har kunnet levere om produktet ved utarbeidelsen. Sikkerhetsdatabladet overholder gjeldende lovgivning for utarbeidelse av sikkerhetsdatablad i henhold til 1907/2006/EF (REACH) med senere endringer.

Råd ifm. opplæring:

Grundig kjennskap til dette sikkerhetsdatabladet skal være påkrevd.

Klassifiseringsmetode:

Beregning på grunnlag av farene ved de kjente bestanddelene.

Faresetninger

H315 Irriterer huden.
H318 Gir alvorlig øyeskade.
H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

SDS utarbeidet av

Firma: Bureau Veritas HSE A/S
Adresse: Oldenborggade 25 - 31
Post nr.: 7000
Sted: Fredericia
Land: DANMARK
E-post: infohse@bureauveritas.com
Telefon: +45 77 31 11 00

Land: NO